

18 de juliol de 2023

El secretari del Govern

Comunicació

al Govern sobre la consulta pública prèvia a l'elaboració del Projecte de decret de desplegament parcial de la Llei 2/2020, de 5 de març, de la vitivinicultura.

L'Institut Català de la Vinya i el Vi ha de dur a terme una consulta pública prèvia relativa a l'elaboració del Projecte de decret de desplegament de la Llei 2/2020, de 5 de març, de la vitivinicultura, de conformitat amb l'article 66 bis de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.

Per tot això, a proposta del conseller d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, el Govern

Pren coneixement de la consulta pública prèvia a l'elaboració del Projecte de decret de desplegament de la Llei 2/2020, de 5 de març, de la vitivinicultura, amb el contingut que s'hi annexa.

Annex

Consulta pública prèvia a l'elaboració del Projecte de decret de desplegament parcial de la Llei 2/2020, de 5 de març, de la vitivinicultura.

1. Problemes que es pretenen solucionar amb la iniciativa.

La Llei 2/2020 ja va incloure al seu articulat l'adopció d'aquelles mesures necessàries per a la millora del sector vitivinícola. Com a recordatori i a efectes de contextualitzar l'actual consulta pública de desplegament de la llei esmentada, i atès que l'ordenació de la vitivinicultura abasta un llarg procés que s'inicia en el conreu de la vinya i finalitza en la comercialització del producte elaborat, i que, durant aquest *interin* hi ha múltiples aspectes a verificar, regular i controlar per tal d'assegurar la identificació, la qualitat i l'origen del raïm i del vi elaborat, és necessari desplegar detalladament la Llei 2/2020 a fi de donar resposta a les problemàtiques identificades i que s'indicaran al llarg del document.

D'acord amb això s'identifiquen els problemes següents susceptibles d'intervenció pública:

1. Inadaptació d'alguns vins produïts a determinades necessitats dels mercats, per manca d'empara regulatòria, la qual cosa repercuteix negativament en la qualitat dels vins i la competitivitat de viticultors i elaboradors.
2. Obsolescència d'algunes instal·lacions vitícoles i vinícoles en la seva vessant tècnica, que implica manca de competitivitat respecte d'altres zones vitivinícoles, del conjunt d'elaboradors.
3. Escassa segmentació dels vins en els mercats nacionals i internacionals, que reverteix en un posicionament insuficient en el mercat, per manca de coneixement suficient dels canals de comercialització i del perfil del consumidor final, com a conseqüència d'una dedicació insuficient per part de l'Administració pública en l'adquisició de informació relativa als àmbits esmentats, i això implica una manca d'informació rellevant que permeti als elaboradors decidir els tipus de producte i els canals de comercialització adients.
4. Desequilibri econòmic entre els actors de la cadena alimentària, per manca d'instruments suficients per part de l'Administració pública, per a la protecció dels interessos d'aquells actors, que especialment en els viticultors pot provocar una excessiva concentració d'aquests, o bé en la desaparició de viticultors amb menys superfície vitícola.
5. Rendibilitat insuficient del conreu de la vinya, amb especial incidència en zones vitícoles desfavorides i en zones de muntanya, fet que representa una manca de sostenibilitat econòmica del productor.

6. Efectes nocius en el conreu de la vinya, com, per exemple, els efectes de la sequera, augment de les temperatures i alteració dels terminis habituals de la verema, que poden generar un augment de les malalties pròpies la vinya, modificació de la composició fenòlica del raïm, augment del grau. La causa dels problemes identificats és el canvi climàtic, que afecta la totalitat de viticultors i elaboradors, i té com a conseqüències no desitjades la dificultat en la producció del raïm i l'elaboració de vi, que no s'ajusta a les indicacions dels plecs de condicions i les necessitats del mercat.

La disposició derogatòria de la Llei 2/2020, del 5 de març, de la vitivinicultura, d'una banda, deroga la Llei 15/2002, del 27 de juny, d'ordenació vitivinícola, i, de l'altra, manté vigents alguns articles del Decret 474/2004, del 28 de desembre, pel qual es desenvolupava la Llei 15/2002.

En conseqüència, ens trobem en un marc normatiu, l'any 2020, en què es va revisar i actualitzar la Llei que regula el sector vitivinícola català, però encara queda pendent d'adequar el desplegament reglamentari a la nova realitat del sector, ja que la regulació actual no dona una resposta suficient a la realitat del sector, ja sigui per l'aparició de noves problemàtiques en les quals ha d'intervenir l'Administració pública, o bé per la demanda del sector, que es preveu poder concretar durant el tràmit de consulta pública prèvia.

A més, el desplegament reglamentari del 2004 no conté determinats aspectes previstos a la Llei 2/2020, com per exemple:

1. El procediment per reconèixer un vi de finca qualificada s'ha de revisar, pel que fa a la vessant de producció i elaboració del producte, com a conseqüència de la demanda del sector. Per exemple, la relació entre viticultor i elaborador, en cas que no coincideixi la titularitat, atès que hi ha aspectes de la formalitat administrativa que representen un obstacle per a la finalitat real del reconeixement d'aquests productes, així com determinades pràctiques en celler que han quedat obsoletes.

2. Algunes incoherències del procés electoral vigent per a l'elecció dels òrgans de govern de les denominacions d'origen, com és el termini entre proclamació de candidatures provisionals, definitives i electes, en cas que el nombre de candidats no superi el de vocals elegibles.

3. Revisió dels procediments pels incompliments dels òrgans de gestió de les denominacions d'origen, ja que la Llei 2/2020 va tipificar infraccions com a conseqüència del nou sistema de certificació regulat des d'Europa.

4. El canvi de la realitat d'interrelacions del sector del vi, del 2002 al 2023, fa necessari un replantejament de la composició del consell assessor, ja que àmbits com ara l'enoturisme, la

digitalització, la venda per internet i altres no existien quan es va confirmar l'actual composició.

5. Falta de procediment per a la classificació de les varietats de raïm per vinificar i la seva inscripció, així com el funcionament i organització del catàleg de varietats de raïm de vinificació, el que comporta un obstacle a l'hora de tenir la informació fenòlica, i de comportament per varietat de les plantades al territori. Aquest recull centralitzat d'informació permet investigar per mitigar efectes adversos del canvi climàtic.

6. Modificació del règim de funcionament intern de l'òrgan de gestió de les denominacions d'origen protegides i indicacions geogràfiques protegides, donat que les mancances de concreció poden portar a inoperàncies en el seu funcionament.

2. Els objectius de la iniciativa.

Aquesta iniciativa té per objectiu donar resposta als problemes exposats anteriorment i concretament:

1. Afavorir i fomentar la qualitat dels vins i la competitivitat de viticultors i elaboradors.
2. Millorar les explotacions vitícoles mitjançant la modernització, el desenvolupament i la innovació del sector vitivinícola.
3. Augmentar el coneixement dels mercats, per tal de posicionar millor els productes vitivinícoles catalans.
4. Perfeccionar la informació traslladada al consumidor mitjançant l'etiquetatge i la presentació dels vins, així com millorar l'eficiència i l'eficàcia en el control oficial.
5. Assegurar la sostenibilitat vinculada a l'àmbit vitivinícola.
6. Mitigar les conseqüències del canvi climàtic i adaptar el conreu de la vinya a les noves circumstàncies.
7. Augmentar les garanties, la transparència i la seguretat jurídica inherents al sector productor de raïm i elaborador de vi.
8. Adequar les explotacions vitícoles mitjançant la modernització, el desenvolupament i la innovació del sector vitivinícola.
9. Garantir l'eficiència i l'eficàcia en el control oficial.

10. Vetllar per la millora de la sostenibilitat en l'àmbit vitivinícola.

11. Millorar la qualitat dels vins, del seu coneixement i del seu consum responsable.

12. Establir els procediments que per mandat legal són necessaris crear en els àmbits de: catàleg de varietats de raïm, procés electoral dels òrgans de gestió de les denominacions d'origen, consell rector i assessor de l'Institut Català de la Vinya i el Vi (INCAVI) i el vi de finca qualificada.

3. Les possibles solucions alternatives normatives i no normatives.

Opció de no fer res:

En tractar-se d'un desplegament imposat per llei, no es valoren alternatives no normatives. No fer res o mantenir la situació actual significa dilatar i incomplir un mandat dels òrgans legislatius.

A banda de l'obligació legal de desplegament, no fer res implicaria deixar sense regulació determinats aspectes continguts a la llei i que esdevindrien ineficaços i inoperants a la pràctica.

A més, és necessari actualitzar el Decret 474/2004, del 28 de desembre, pel qual es desenvolupava la Llei 15/2002, atès que desenvolupa una llei ja derogada i que no dona resposta a les noves realitats del sector. Concretament:

- Actualment la norma tècnica, que conté totes i cadascuna de les obligacions de producció de raïm i elaboració de, vi s'anomena plec de condicions, mentre que el Decret 474/2004 fa referència al nom de reglament.
- La referència a subzones ha patit modificacions en la denominació i cal actualitzar-la en unitats geogràfiques menors.
- Els vins de finca han sofert una modificació en la denominació, que passa a dir-se vins de finca qualificada, i és necessari desenvolupar-ho sota aquesta indicació.
- Els òrgans de govern de les denominacions d'origen, anteriorment anomenats consells reguladors, ara prenen el nom d'òrgans de gestió.
- El règim de competències de la funció inspectora, que al Decret 474/2004 prenia un caire de triple competència entre el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (DACC), l'Institut Català de la Vinya i el Vi (INCAVI) i les denominacions d'origen (DO), actualment la nova Llei 2/2020 únicament l'atribueix al DACC.

Altres opcions normatives:

Pel que fa a altres alternatives normatives, aquestes podrien consistir en el desmembrament de la regulació unificada que es planteja, suposarien fer reglaments diferenciats per als diversos àmbits i mandats, i això no afavoreix la simplificació normativa.

Opció normativa que es considera preferida: D'acord amb la disposició final primera de la Llei 2/2020, s'opta per una opció normativa consistent a desenvolupar una norma amb rang de decret, que en línies generals doni resposta als aspectes següents:

- Revisar i actualitzar el procediment per reconèixer un vi de finca qualificada.
- Actualitzar el marc regulatori, el procediment per a l'elecció dels òrgans de govern de les denominacions d'origen per dotar-lo de les màximes garanties de representació democràtica.
- Actualitzar a la nova realitat, amb noves situacions susceptibles de risc, els procediments pels incompliments dels òrgans de gestió de les denominacions d'origen.
- Precisar la composició del Consell Assessor de l'INCAVI, així com el nomenament dels seus membres, i adequar-los a les noves realitats sorgides i relacionades amb el canvi en les interrelacions en el sector vitivinícola.
- Determinar el procediment per a la classificació de les varietats de raïm per vinificar i la seva inscripció, així com el funcionament i organització del catàleg de varietats de raïm de vinificació.
- Establir el règim de funcionament intern de l'òrgan de gestió de les denominacions d'origen protegides i indicacions geogràfiques protegides.
- Protegir les zones productores de vi periurbanes.
- Fomentar el cultiu de la vinya en muntanya.
- Experimentar amb cultius de vinya més sostenible.

4. Els impactes econòmics, socials i ambientals més rellevants de les diferents opcions considerades.

a) L'impacte sobre l'Administració de la Generalitat.

El Projecte de decret no generarà per si mateix cap impacte pressupostari en termes de recursos personals i materials de l'Administració de la Generalitat.

b) L'impacte sobre les administracions locals, tenint en compte la seva dimensió i el règim especial de Barcelona.

No es preveu cap afectació específica sobre el règim especial de Barcelona ni de cap altra administració local.

c) L'impacte sobre les mesures d'intervenció administrativa i des de la perspectiva de la reducció de càrregues administratives per a la ciutadania i per a les empreses.

En cap cas s'ha previst afegir cap càrrega administrativa atenent als objectius d'aquest desplegament.

d) Els impactes econòmics, socials o ambientals rellevants que no s'hagin valorat en els apartats anteriors.

- Impacte econòmic

No es preveu, atenent als objectius d'aquest desplegament, cap impacte econòmic.

- Impacte social

Protegir interessos legítims dels productors, els altres operadors del sector i consumidors.

Millorar els mecanismes de transparència en la cadena alimentària.

- Impacte ambiental

Impulsar la protecció de zones productores de vi periurbanes amb la finalitat de protegir-ne la continuïtat.

Mantenir i incentivar el cultiu de vinya en muntanya o en forts pendents, així com impulsar l'experimentació en vinya en aquestes zones, per determinar varietats idònies per al territori i el seu clima, tenint en compte especialment el canvi climàtic.

Estudiar i experimentar el conreu de la vinya en situacions d'escassetat hídrica.